

UNIVERSITETET I BERGEN

Ph.d.-utdanningsmeldingen 2020

Forskningsutvalget 23. juni 2021
Yngve Brynjulfsen, FIA

UNIVERSITETET I BERGEN

Korona-krisen

- Raskt over til digitale disputaser, deretter hybrid
 - Effektiv avvikling, men savner høytidsstunden
- Datainnsamling har blitt utsatt eller avlyst
 - Store restriksjoner på reiser, nedstengte labor og kandidater som må bidra i bekjempelsen
 - Ved KMD er fysiske arrangement en kjerne i løpet og i doktorgradsprøven. Særlig utfordrende
- Egen koronaundersøkelse (presentert under møte 12. mai)

Revisjon av dr.philos.-forskriften

- Slås fast at dr.philos. er en ikke-veiledet grad
- Mulighet til å avvise avhandlinger som åpenbart ikke har høy nok kvalitet
- Fravær av krav til godkjent opplæringsdel bør kompenseres ved at dr.philos. er noe mer omfattende enn ph.d.-avhandling

Handlingsplan for ph.d.-utdanning

- Bredt anlagt handlingsplan
- Faglig kvalitet og samarbeid som viktige innsatsområder
- Reaktivering på kvalitetssikring, arbeidsmiljø og mental helse
- Oppstart av tiltak på kvalitetssikring, mental helse og karriereutvikling
- Må tas frem med jevne mellomrom, ved institutt, fakultet og sentralnivå

Programstatistikk

- Nye kandidater vil sannsynligvis ikke overstige 250 for 2020 (etterslep i rapporteringen)
 - Lavere enn gjennomsnittet tre siste årene, men på nivå med 2019. Positivt at «nye» kandidater ikke har gått mer ned, koronapandemien tatt i betraktning
- 242 disputaser – høyeste siden 2015
 - Mange har fått ro til å ferdigstille
 - Formidabel innsats for avvikling

Programstatistikk (forts.)

- Gjennomføring: 73,7% hadde ferdigstilt innen utgangen av 2020
 - Sammenligning: UiO: 67,2% - NTNU: 75,5% - Sektoren: 70,2%
 - Kullanalyse tilbake i tid: nærmere 85% av kandidatene fullfører ph.d.-utdanningen
- Underkjenninger: 7 i 2020.
 - 15 i 2019. Mange som tidligere ville blitt underkjent, har gått til mindre omarbeiding

Fakultetenes meldinger

- Korona-situasjonen er altoverskyggende:
 - Mentale helseutfordringer grunnet ensomhet og forsinkelser
 - Forlengelser har vært et hett tema
- Ph.d.-kandidatenes plass i forskningen
 - Kandidater knyttes til satsinger for å styrke disse ytterligere
 - Viktig også å sikre rekruttering til hele bredden av fagfelt: åpne utlysninger muliggjør faglig nyskaping

Publisering

- 30% av publikasjonene var ene- eller medforfattet av ph.d.-kandidater
 - Et mål som følger kandidatene to år etter avlagt grad
- Forfatterandel på nivå 2 var 27% for ph.d.-kandidater i 2020
 - 24% for sektoren som helhet

Systematisk kvalitetsarbeid

- Reaktivering i 2020:
 - Dialogmøter (egen sak)
 - Retningslinjer for programevaluering
- Kandidatundersøkelsen 2020 (skala fra 1 til 7):
 - 5,6 på spørsmålet om hvor fornøyd man er med ph.d.-utdanningen og veiledningen
 - 16% har opplevd konflikt med veileder (en liten oppgang)
 - Litt flere som er usikre på om de vil anbefale andre å ta en ph.d.-grad

Systematisk kvalitetsarbeid ved fakultetene

- Midtveiseevaluering og fremdriftsrapportering er godt innarbeidet (behov for å korte inn tiden fra svarfrist til tilgjengeliggjøring)
- Faste emner på fakultetene – se om vi kan bruke evalueringsverktøy for dette
- Kandidatundersøkelsen: forbedre systemet for å distribuere denne informasjonen
- Veilederopplæring: gode rutiner for dette, men ønskelig med ytterligere styrking

Store trekk

- 242 – imponerende antall disputaser
- Seksårs-målet (73,7%) her skårer vi godt, og over tid:
 - Holdningsarbeid om at ph.d. er et karrieresteg, ikke et livsverk
 - Tidlig ute med fremdriftsrapportering, to veiledere og midtveisevaluering
 - Jevnt over har ledere og veiledere som er opptatt av at kandidatene skal integreres

...og tiden som kommer

- Forsinkelsene i ph.d.-løpene vil snart vise seg i tallene: nedgang i disputaser og gjennomføringsmålet
 - Også lavere kvalitet? Mindre ambisiøs ph.d.-forskning og flere underkjenninger?
- Dårlige kår for forskningsnettverk -> lavere kvalitet og negativ effekt på karrieremuligheter

Hvordan kan vi bøte på de negative effektene?

- Ekstra innsats fra veiledere og andre ledere for å få kandidaten opp i «marsjfart» igjen
- Skrivekurs/seminar og andre verktøykurs
- Få reisevirksomheten i gang – dele kontakter i enda større grad
- Karrieredager
- Sentralt hold:
 - karrieresenter og psykolog (dedikerte ansatte)
 - tiltak i kjølvannet av koronaundersøkelsen

uib.no